

Toimivallan siirtäminen opetus- ja kasvatustoimialalle

294/12.00.00/2020

KASVOPPI 26.03.2020 § 24

Suomessa ja muualla Euroopan unionissa vallitsee tällä hetkellä erittäin poikkeuksellinen ja vaikea tilanne johtuen COVID-19 - tartuntatautiepidemian eli niin sanotun koronavirusepidemian puhkeamisesta. Epidemian leviämisen hidastamiseksi on suomalaisessa yhteiskunnassa tehty ja valmisteltu äärimmäisen harvinaislaatuista ratkaisuja, joilla on voimakkaasti supistettu tai jopa kokonaan keskeytetty lakisääteisten kunnallisten ja muiden julkisten palveluiden tuotantoa ja tarjoamista.

Eräät ratkaisut on tehty vaiheittain kuntien normaalissa päätöksentekojärjestyksessä osana kuntien itsehallinnon toteuttamista ja lakisääteisten tehtävien hoitamista. Joissakin kunnissa on siirrytty soveltamaan erityistä häiriötilanteiden ja poikkeusolojen johtamisjärjestelmää. Erityisen merkittävää on, että valtioneuvoston ja eduskunnan päätösten mukaisesti on valmiuslain säännöksiä otettu Suomessa käyttöön vaiheittain 17.3.2020 alkaen. Käyttöönotto on muun ohella merkinnyt, että kuntien itsehallintoon ja lakiin perustuvia toimivaltuuksia on supistettu ja poistettu.

Äänekosken kaupungin viranhaltijajohto on seurannut ja arvioinut koronavirusepidemian ja sen leviämisen asettamia uusia vaatimuksia kaupungin toiminnalle. Viranhaltijajohto on valmistautunut tilanteen pahenemisen edellyttämiin ratkaisuihin valtion viranomais- ja asiantuntijatahojen antamien määräysten ja suositusten mukaisesti.

Ajankohtaiselle epidemiatilanteelle on tunnusomaista olosuhteiden nopea muuttuminen ja vaikeutuminen ja odotukset erittäin nopeasta päätöksenteosta kaupunkiorganisaatiossa. On pidettävä selvänä, että tavanomainen kuntalain, eri toimialojen tehtäviä koskevien erityislakien ja voimassa olevan hallintosäännön mukainen toimivallan jako ja johtamisjärjestelmä ei mahdollista sellaista päätöksenteon nopeutta ja voimavarojen jatkuvaa uudelleen suuntaamista, jota käsillä olevassa tilanteessa edellytetään.

Kaupunginhallitus on 23.3.2020 (66 §) päättänyt ehdottaa valtuustolle, että valtuusto hyväksyisi Äänekosken kaupungin hallintosäännön täydentämisen määräyksin, jotka koskevat kaupungin johtamista häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Valtuuston on määrä päätätä tästä hallintosäännön täydentämisestä 30.3.2020 pidettävässä kokouksessaan.

Hallintosäännön täydentämisen keskeisenä sisältönä on, että häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa kaupunginjohtaja voisi käyttää normaaliolojen hallintosäännössä määrätystä toimivallasta poikkeavaa toimivaltaa peruspalvelujen turvaamiseksi ja häiriötilanteen normalisoimiseksi silloin, kun asia koskee toimenpiteiden yhteensovittamista kaupungin toimialueiden ja

yksiköiden kesken, taloudellisten tai henkilöstövoimavarojen suuntaamista, viestintää taikka muuta häiriötilanteen hoitamiseksi tarpeellista päätöstä tai toimenpidettä.

Hallintosäännön täydentämisen ja täydennyksessä tarkoitettujen kaupunginjohtajan erityistoimivaltuuksien avulla on mahdollista vastata moniin kaupungin johtamisen ja päätöksenteon haasteisiin häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista, että ajankohtaisen häiriötilanteen pitkittyessä vaihtoehtona normaaliolojen tavanomaiselle päätöksentekojärjestykselle olisi ainoastaan toimivallan keskittäminen kaupunginjohtajalle. Tähän liittyy haasteita kaupunginjohtajan ajankäytön kannalta, ja myös virkavastuun asianmukaisen toteuttaminen edellyttää tosiasiallista mahdollisuutta olla selvillä päätöksenteossa huomioon otettavista oikeusohjeista ja tosiseikoista.

Edellä olevan perusteella kasvun ja oppimisen lautakunnalle esitetään, että se päättäisi kuntalain (410/2015) 91 §:n 2 momentin ja hallintosäännön 34 §:n nojalla siirtää lautakunnalle lainsäädännön ja hallintosäännön mukaan kuuluvaa toimivaltaa opetus- ja kasvatusjohtajalle. Toimivallan siirtopäätös koskisi sellaisia asioita, joissa ajankohtaisen epidemiakriisin aikana on kyettävä tekemään päätöksiä nopeasti ja ottaen huomioon jatkuvasti muuttuvan toimintaympäristön asettamat kulloisetkin vaatimukset.

Valmisteltu siirtopäätös olisi luonteeltaan väliaikainen ja se olisi voimassa määräajan 31.12.2020 saakka. Siirtopäätöksen voimassaoloaikaa voidaan tarvittaessa uudella päätöksellä jatkaa. Vastaavasti siirtopäätös voidaan olosuhteiden helpottuessa kumota jo ennen määräajan päättymistä.

(Valmistelijat opetus- ja kasvatusjohtaja Ville Härtsiä, puh 020 632 3000, ja hallintojohtaja Aleks Heikkilä, puh. 040 823 7921)

Opetus- ja kasvatusjohtajan ehdotus:

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

- 1) päättää kuntalain 91 §:n 2 momentin ja hallintosäännön 34 §:n nojalla siirtää lautakunnan toimivaltaa opetus- ja kasvatusjohtajalle niin, että siirron nojalla opetus- ja kasvatusjohtaja päättää:
 - a) kaupungin koululaitoksen yleistä järjestämistä koskevista määräyksistä ja soveltamisohjeista;
 - b) koulun toiminnan keskeyttämisestä;
 - c) koulun sisä- tai ulkotilojen sulkemisesta ja niiden käytön kieltämisestä;
 - d) opetuksen järjestämipaikasta ja lähikoulun osoittamista koskevista perusteista;

- e) erityisistä opetusjärjestelyistä;
 - f) oppilaaksiottoalueista ja niiden perusteista;
 - g) koulutyön päättymisajankohdasta, työpäivien määrästä ja näiden lisäämisestä;
 - h) oppilaiden ottamisessa sovellettavista valintaperusteista;
 - i) opetusryhmien muodostamisesta;
 - j) koulumatka- ja majoitusedun perusteista; ja
 - k) kouluruokailun järjestämisestä ja toteuttamisesta.
- 2) päättää, että edellä kohdassa 1 tehty toimivallan siirtopäätös on voimassa 27.3.2020 lukien määräajan 31.12.2020 saakka ja mahdollisesta muutoksenhausta riippumatta.

Päätös: Hyväksyttiin.

KASVOPPI 17.12.2020 § 84
1310/00.01.01.03/2020

Covid-19-tartuntatautiepidemia eli niin sanottu koronavirusepidemia on viime päivinä vaikeutunut merkittävästi pääkaupunkiseudulla ja eräillä muilla maamme alueilla. Myös Keski-Suomen tilanne on heikentynyt selvästi, minkä johdosta Jyväskylän kaupungin poikkeusolojen johtoryhmä totesi 27.11.2020 Jyväskylän siirtyneen epidemiavaiheiden luokituksessa perustasolta kiihtymisvaiheeseen.

Äänekosken kaupungin koronajohtoryhmän kokouksessa 27.11.2020 todettiin, että opetus- ja kasvatusjohtajan erityistoimivaltuuksien päätyminen 31.12.2020 ei ole perusteltua tässä epidemiatilanteessa.

Erytyistoimivaltuuksien voimassaolon tulisi jatkua keskeytyksettä talven ja kevään ajan, jotta kasvun ja oppimisen toimialan johtamiseen ja päätöksentekoon ei meneillään olevan epidemiatilanteen aikana muodostu epidemian torjunnan kannalta ongelmallisia viiveitä ja jäykkyyksiä.

Kasvun ja oppimisen lautakunnalle esitetään, että se päättäisi jatkaa opetus- ja kasvatusjohtajan 26.03.20 pykälässä 24 mainittujen erityistoimivaltuuksien voimassaoloa 31.5.2021 saakka. Jos epidemiatilanne ratkaisevasti helpottuu ennen sanottua määräaikaa, on kasvun ja oppimisen lautakunnalla harkintansa mukaan mahdollisuus keskeyttää erityistoimivaltuuksien voimassaolo jo tätä ennen.

Valmistelija	Opetus- ja kasvatusjohtaja Ville Härtsiä, puh. 020 632 3000
Esittelijä	Opetus- ja kasvatusjohtaja Ville Härtsiä
Päätösehdotus	<p>Kasvun ja oppimisen lautakunta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) päättää kuntalain 91 §:n 2 momentin ja hallintosäännön 34 §:n nojalla siirtää lautakunnan toimivaltaa opetus- ja kasvatusjohtajalle niin, että siirron nojalla opetus- ja kasvatusjohtaja päättää: <ol style="list-style-type: none"> a) kaupungin koululaitoksen yleistä järjestämistä koskevista määräyksistä ja soveltamisohjeista; b) koulun toiminnan keskeyttämisestä; c) koulun sisä- tai ulkotilojen sulkemisesta ja niiden käytön kieltämisestä; d) opetuksen järjestämispaikasta ja lähikoulun osoittamista koskevista perusteista; e) erityisistä opetusjärjestelyistä; f) oppilaaksiottoalueista ja niiden perusteista; g) koulutyön päättymisajankohdasta, työpäivien määrästä ja näiden lisäämisestä; h) oppilaiden ottamisessa sovellettavista valintaperusteista; i) opetusryhmien muodostamisesta; j) koulumatka- ja majoitusedun perusteista; ja k) kouluruokailun järjestämisestä ja toteuttamisesta. 2) päättää, että edellä kohdassa 1 tehty toimivallan siirtopäätös on voimassa 1.1.2021 lukien määräajan 31.5.2021 saakka ja mahdollisesta muutoksenhausta riippumatta.

Päätös Hyväksyttiin.
